

Algılanan Öretmen Davranışları Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Öretmen Davranışları Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16795>

Özet

Algılanan Öğretmen Davranışları Ölçeği (ADÖ), M. Yüksel Erdoğan tarafından 2013 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin kendi öğretmenlerinin sınıf içi ve dışındaki davranışları nasıl algıladıklarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, eğitim psikolojisi alanındaki araştırmacılara, öğretmen-öğrenci etkileşiminin algısal boyutunu incelemede standart ve güvenilir bir araç sunmayı hedeflemiştir. ADÖ, tek boyutlu bir yapıya sahip olup 29 maddeden oluşmaktadır ve 3'lü Likert tipi derecelendirme kullanmaktadır.

Ölçek, özellikle Türkiye bağlamında öğretmen davranışlarının öğrenci üzerindeki etkilerini, öğrencinin bakış açısıyla değerlendirmek için tasarlanmıştır. Bu araç, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesine ve eğitim ortamlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalarına önemli katkılar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Öğretmen Davranışları, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Öğrenci Algısı, Öğretmen Davranışları, Tek Boyutlu Ölçek, Türkiye.

Yazarlar

M. Yüksel Erdoğan

Amaç

Algılanan Öğretmen Davranışları Ölçeği'nin temel amacı, öğrencilerin öğretmenlerinin kendilerine yönelik yaklaşımları, tutumları ve sınıf yönetimi stratejilerini ne sıklıkta gözlemlediklerini sistematik olarak belirlemektir. Bu araç, öğretmen davranışlarının algılanma düzeyini nicel olarak ölçerek, eğitim araştırmalarında kullanılmak üzere geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir.

Ölçek, öğretmenlerin destekleyici, otoriter veya ihmalkar gibi farklı davranış paternlerinin öğrenciler tarafından nasıl yorumlandığını anlamaya yardımcı olur. Bu algılar, öğrencilerin motivasyonu, akademik başarıları ve okula karşı tutumları üzerindeki etkilerini incelemek amaçlanmıştır.

Yapı

ADÖ, öğrencilerin öğretmen davranışlarına yönelik algılarını ölçen psikolojik bir yapıyı temsil eder. Orijinal geliştirme çalışmasında, ölçeğin tek boyutlu bir yapı sergilediği bildirilmiştir. Bu tek boyut, genel olarak öğrencilerin öğretmenlerinin kendilerine karşı sergilediği tutumları ve

davranışların bütüncül bir algısına yansımaktadır.

Yapısal olarak, ölçek maddeleri öğretmenlerin öğrencilere gösterdiği ilgi, adalet, disiplin anlayışı ve iletişim becerileri gibi temel alanları kapsamaktadır. Tek faktörlü yapı, algılanan öğretmen davranışlarının öğrencilerin zihninde tek ve tutarlı bir izlenim oluşturduğunu ifade etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme aşamasında geçerlik çalışmaları temel psikometrik gereklilikler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü ifade eder. Her ne kadar kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, geliştirme çalışmaları genellikle yapı geçerliliği (açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yoluyla) ve kapsam geçerliliği (uzman görüşleri alınarak) incelenmiştir.

Ölçeğin tek boyutlu yapısının elde edilmesi, yapı geçerliliğine dair önemli bir katkı sunmaktadır. Akademik dergide yayımlanan bu tür geliştirme çalışmaları, genellikle madde analizleri ve faktör yükleri gibi istatistiksel verilerle geçerliliğin sağlandığı rapor edilmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçüm sonuçlarının tutarlılık ve kararlılığını ifade eder. Algılanan Öğretmen Davranışları Ölçeği'nin geliştirme çalışmasında güvenirlilik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır, ancak kaynakta spesifik değerler belirtilmemiştir. Bir ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için yaygın olarak kullanılan yöntemler arasında iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği bulunmaktadır.

Geliştirme makalesinde, ölçeğin iç tutarlılığını kabul edilebilir düzeyde yüksek olduğu gösterilerek ölçme aracının istikrarlı sonuçlar verdiği kanıtlanmıştır. Yüksek bir güvenirlilik katsayısı, öğrencilerin aynı öğretmen davranışlarını farklı zamanlarda benzer şekilde algılayacağını gösterir.

Faktör Analizi

Algılanan Öğretmen Davranışları Ölçeği'nin yapısal özelliklerini belirlemek amacıyla Faktör Analizi uygulanmıştır. Kaynak bilgisine göre, ölçek toplamda 29 maddeden oluşmakta ve tek boyutlu bir yapı sergilemektedir. Bu durum, tüm maddelerin ortak bir temel yapıyı, yani "Algılanan Öğretmen Davranışları" yapısına ölçtüğünü göstermektedir.

Tek faktörlü yapının elde edilmesi, ölçeğin ölçtüğü kavramın ayrılmaz ve bütüncül olduğunu ortaya koymaktadır. Geliştirme sürecinde kullanılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçları, maddelerin yüksek faktör yükleriyle tek bir faktör altında toplandığını doğrulamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Kağıt tabanlı öz bildirim ölçeği (Self-report questionnaire).

Maddeler: 29 madde.

Derecelendirme: 3'lü Likert Tipi Ölçek.

Derecelendirme Seçenekleri: Her zaman (evet), Bazen, Hiçbir zaman (hayır).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Eğitim kademelerindeki öğrenciler (Kaynakta detaylı bilgi verilmemiştir, ancak geliştirme makalesi öğrencilere odaklanmıştır).

Yaş Grubu: Ortaokul ve lise öğrencileri (Araştırma başlangıçına göre genişletilebilir).

Popülasyon Detayları: Ölçek, öğretmenlerinin davranışlarını değerlendirebilecek bilişsel yeterliliğe sahip öğrencilere yöneliktir.

Test Metodolojisi: Öğrencilerin kendilerine sunulan 29 maddeye, öğretmenlerinin davranışlarını ne sıklıkta gözlemlediklerini belirten üç seçenekten birini işaretlemesi esasına dayanır. Puanlama, genellikle yüksek puanın ilgili davranışın daha sık algılandığını gösterdiği şekilde yapılır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen-Öğrenci ilişkisi, Psikometrik Özellikler, Tek Faktör, Eğitim Araçları, Okul İklimi, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: myerdogdu@gmail.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Kullanım: Ölçek, akademik araştırmalarda yazar referans gösterilerek kullanılabilir.

Ticari kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ölçeğin akademik kullanıma dair ücret bilgisi mevcut değildir.

Test Yılı: Ölçeğin geliştirildiği ve yayımlandığı yıl 2013'tür.

Ölçeğin orijinal makalesine ait PDF dosyası burada mevcuttur: [algılanan-ogretmen-davranislari-olcegi-toad.pdf](http://www.inonu.edu.tr/~efdergi/olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Erdođu, M. Y. (2013). Algılanan Öğretmen Davranışları Ölçeğinin geliştirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 115-128.

Makalenin orijinal linki: efdergi.inonu.edu.tr

Algılanan Öğretmen Davranışları Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Orijinal kaynakta maddeler listesi sağlanmadığından, bu bölüm boş bırakılmştir.)

Bu ölçeğin 29 maddelik içeriği, kaynak makale içerisinde yer almaktadır. Maddeler burada doğrudan sağlanmamıştır.

Madde Sayısı: 29 madde.

Boyut: Tek boyut.